

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

від 20.07.2021

Харків

№ 70/18-рк/к

**КОМУНАЛЬНОМУ
ПІДПРИЄМСТВУ «РИТУАЛ»
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**
*61052, місто Харків, вулиця
Конторська, 3*

Про припинення дій, що містять ознаки
порушення законодавства про захист
економічної конкуренції

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання Третього відділу досліджень та розслідувань від 20.07.2021 № 70-03/374-П за ознаками вчинення порушення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «РИТУАЛ» ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (надалі - КП «РИТУАЛ» ХМР) законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії КП «РИТУАЛ» ХМР, які полягають у безпідставній відмові здійснити поховання шляхом кремації фізичним особам, що зобов'язалися поховати померлих, причиною смерті яких став COVID-19, підтверджений ПЛР-тестуванням, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуги з кремації тіл померлих, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань,

КП «РИТУАЛ» ХМР зареєстроване 30.04.1993 за № 14801200000015782, ідентифікаційний код юридичної особи – 03354394, місцезнаходження: 61052, місто Харків, вулиця Конторська, 3.

- (3) Основним видом діяльності КП «РИТУАЛ» ХМР є організування поховань і надання суміжних послуг (код за КВЕД 96.03).
- 3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА НА РИНКУ**
- (4) Визначення монопольного (домінуючого) становища здійснено відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика визначення монопольного (домінуючого) становища).
- (5) Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:
 - ритуальні послуги, передбачені Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, затверджені Наказом Держжитлокомунгоспу України від 19.11.2003 № 193, зокрема, послуги **з кремації тіл померлих**;
 - КП «РИТУАЛ» ХМР – надавач цих послуг.
- (6) Згідно з пунктом 1.2 Правил користування крематоріями, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.08.2013 № 373, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.08.2013 за № 1469/24001 (надалі – Правила користування крематоріями), кремація - спалювання труни з тілом померлого для подальшого вшанування праху померлого відповідно до звичаїв і традицій, що не суперечать чинному законодавству.
- (7) Відповідно до статті 6 Закону України «Про поховання та похоронну справу» усі громадяни мають право на поховання їхнього тіла та волевиявлення про належне ставлення до тіла після смерті. Волевиявлення про належне ставлення до тіла після смерті може бути виражене, зокрема, у побажанні бути похованим у певному місці, за певними звичаями, поруч з певними раніше померлими чи **бути підданим кремації**.
- (8) Частиною першою статті 11 наведеного Закону передбачено, що поховання померлого покладається на виконавця волевиявлення померлого. Якщо у волевиявленні померлого немає вказівки на виконання волевиявлення чи в разі відмови виконавця від виконання волевиявлення померлого поховання померлого здійснюється

чоловіком (дружиною), батьками (усиновителями), дітьми, сестрою, братом, дідом або бабою, онуком (правнуком), іншою особою, яка зобов'язалася поховати померлого.

- (9) Отже, споживачами ритуальних послуг, зокрема, послуги з кремації тіл померлих є особи, які зобов'язались поховати померлого.
- (10) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товаром є ритуальні послуги, передбачені Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, зокрема, послуги з кремації тіл померлих.
- (11) До послуг, передбачених Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг належать: оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання; оформлення свідоцтва про поховання; копання могили; монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації підпоховання в існуючу могилу; кремація тіл померлих; поховання та підпоховання урни з прахом померлих у крематорії; організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України; запаювання оцинкованої труни; замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.
- (12) Відповідно до пункту 5.1. Методики визначення монопольного (домінуючого) становища товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (13) З огляду на відсутність товарів-замінників товарними межами ринку є ритуальні послуги, передбачені Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, зокрема, послуги з кремації тіл померлих.
- (14) Кремація - один з популярних способів поховання останків покійних. Причому з кожним роком цей спосіб набирає все більшої популярності. Поштовхом до цього стало збільшення чисельності населення планети Земля і зрослі потреби в площі для проживання (кладовища займають все більше територій, які можуть бути використані для життя).
- (15) Скористатися послугою кремації можуть жителі Києва, Харкова та Одеси, оскільки тільки в цих містах України є крематорії.
- (16) Відповідно до пункту 6.1. Методики визначення монопольного (домінуючого) становища територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (17) На підставі додаткової угоди від 09.12.2016 до договору про передачу

майна в господарське відання від 26.09.1995 № 625, укладеного між Управлінням комунального майна та приватизації Департаменту економіки та комунального майна Харківської міської ради та КП «РИТУАЛ» ХМР, на баланс КП «РИТУАЛ» ХМР передано майно, а саме: котельня, будівля та будівля охорони за адресою: місто Харків, селище Жихар, вулиця Надбірна, 3. Метою використання вказаного об'єкта є діяльність крематорію.

- (18) Переважна кількість осіб, що зобов'язалися поховати померлого, які звертаються до КП «РИТУАЛ» ХМР з метою отримання послуг з кремації тіл померлих є мешканцями міста Харкова та Харківської області.
- (19) Враховуючи наведене, територіальними (географічними) межами ринку визначено територію Харківської області (включаючи місто Харків).
- (20) Спалах захворювання на коронавірусну хворобу COVID-19 розпочався у грудні 2019 року у місті Ухань, Хубей, Китайська Народна Республіка, та визнаний Всесвітньою організацією охорони здоров'я пандемією 11.03.2020. В Україні прийнято Постанову Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19», відповідно до якого по всій території України запроваджено карантин з 11.03.2020.
- (21) За інформацією, висвітленою у ЗМІ, перший випадок смерті від коронавірусної хвороби COVID-19 в Україні зафіксовано 13.03.2021.
- (22) Листом від 11.06.2021 № 01-63/4717 (вх. від 14.06.2021 № 3489) ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ повідомила, що в територіальних межах Харківської області (включаючи місто Харків) перші випадки смерті від коронавірусної хвороби COVID-19 зафіксовані у квітні 2020 року.
- (23) Крім того, відповідно до змін, внесених постановою Кабінету Міністрів України від 16.06.2021 № 611 до постанови Кабінету Міністрів від 09.12.2020 № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», на території України продовжено дію карантину до 31.08.2021.
- (24) Враховуючи наведене, часовими межами ринку визначено проміжок часу, протягом якого залишались незмінними структура ринку, співвідношення попиту та пропозицій на них, а саме 2020 рік та січень-квітень 2021 року.
- (25) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу» надання ритуальних послуг відповідно до Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг здійснюється ритуальними службами або за

договором суб'єктами господарювання інших форм власності.

- (26) Частиною четвертою статті 8 Закону визначено, що органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції, зокрема, створюють ритуальні служби.
- (27) Розпорядженням від 30.04.1993 № 1708 Виконавчим комітетом Харківської міської ради народних депутатів Харківської області було зареєстровано КП «РИТУАЛ» ХМР.
- (28) Виконавчим комітетом Харківської міської ради від 29.08.2018 № 584 прийнято рішення «Про встановлення тарифів на ритуальні послуги, які надає КП «РИТУАЛ» ХМР», яким затверджено тарифи на ритуальні послуги, що надаються КП «РИТУАЛ» ХМР.
- (29) КП «РИТУАЛ» ХМР не укладалися з суб'єктами господарювання інших форм власності договори про надання ритуальних послуг, передбачених Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, а саме кремації тіл померлих протягом 2020 року та січня-квітня 2021 року.
- (30) В територіальних межах Харківської області (включаючи місто Харків) у КП «РИТУАЛ» ХМР на зазначеному товарному ринку відсутні конкуренти (у т.ч. потенційні) з огляду на наступне.

Законом України «Про поховання та похоронну справу» не передбачено можливості функціонування крематоріїв різних форм власності. Для побудови крематорію потребується отримання відповідних дозволів, залучення значних коштів на розробку архітектури та саме будівництво (приміщення крематорію та колумбарію (місця для збереження урн з прахом), придбання кремаційних печей та інше.
- (31) Отже, відповідно до частини четвертої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «РИТУАЛ» ХМР має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку ритуальних послуг, передбачених Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, зокрема послуг з кремації тіл померлих в територіальних межах Харківської області (включаючи місто Харків).
- (32) Станом на червень 2021 року змін на ринку ритуальних послуг, передбачених Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, зокрема, послуг з кремації тіл померлих не відбулось.
- (33) Таким чином, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «РИТУАЛ» ХМР за результатами діяльності в 2020 році та станом на червень 2021 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з кремації тіл померлих в межах Харківської області включаючи місто Харків), з часткою 100 %.

4. ОБСТАВИНИ

- (34) Згідно з пунктом 1 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого наказом Держжитлокомунгоспу України від 19.11.2003 № 193 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 08.09.2004 № 1110/9709 (надалі – Типове положення) ритуальна служба в Україні відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу» (надалі – Закон) - це спеціалізоване комунальне підприємство, що створюється органом місцевого самоврядування в порядку, установленому Законом.
- (35) Згідно із пунктом 4 Типового положення основними завданнями ритуальної служби в Україні є здійснення організації поховання і надання передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та ритуальних послуг, не передбачених цим переліком, а також реалізація предметів ритуальної належності.
- (36) Частиною четвертою статті 8 Закону визначено, що органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції, зокрема, створюють ритуальні служби.
- (37) Розпорядженням від 30.04.1993 № 1708 Виконавчим комітетом Харківської міської ради народних депутатів Харківської області було зареєстровано КП «РИТУАЛ» ХМР.
- (38) Пунктом 3 Типового положення передбачено, що ритуальна служба здійснює організацію поховання померлих і надання ритуальних послуг відповідно до статей 9, 10, 12 Закону.
- (39) Частиною другої статті 9 Закону надано визначення поняття ритуальні служби - це спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.
- (40) До складу зазначеного Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг входять:
 - 1. Оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання.
 - 2. Оформлення свідоцтва про поховання.
 - 3. Копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).
 - 4. Монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації підпоховання в існуючу могилу.

5. Кремація тіл померлих.
 6. Поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю.
 7. Зберігання урн з прахом померлих у крематорії.
 8. Організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України.
 9. Запаювання оцинкованої труни.
 10. Замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.
- (41) Відповідно до пункту 3.1. Правил користування крематоріями поховання шляхом кремації виконується згідно з волевиявленням померлого, вираженого в усній (у присутності свідків) або в письмовій формі, завіреній в установленому законодавством порядку, та/або за бажанням виконавця волевиявлення померлого, чоловіка (дружини), батьків (усиновителів), дітей, сестри, брата, діда або баби, онука (правнука), іншої особи, яка зобов'язалася поховати померлого.
 - (42) Пунктом 3.2. цих Правил передбачено, що поховання шляхом кремації проводиться ритуальними службами згідно з укладеним договором-замовленням на організацію та проведення кремації (далі - договір-замовлення) на підставі свідоцтва про смерть, що видається відділом державної реєстрації актів цивільного стану, виконавчим органом сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад, консульською установою чи дипломатичним представництвом України.
 - (43) Враховуючи інформацію, що поширюється в мережі Інтернет за посиланнями: [«2day.kh.ua/news/kladbische-v-bezlyudovke-krematoriy-v-kieve-kak-v-kharkove-khoronyat-umershikh-ot-koronavirusa»](http://2day.kh.ua/news/kladbische-v-bezlyudovke-krematoriy-v-kieve-kak-v-kharkove-khoronyat-umershikh-ot-koronavirusa), [«suspilne.media/82679-v-kp-ritual-vidpovili-comu-u-harkovi-ne-nadaut-poslugi-z-kremacii-pomerlih-z-covid»](http://suspilne.media/82679-v-kp-ritual-vidpovili-comu-u-harkovi-ne-nadaut-poslugi-z-kremacii-pomerlih-z-covid), [«hromadske.ua/posts/u-moz-poyasnili-yakimi-mayut-buti-pohoroni-pomerlih-vid-covid-19-ta-chi-potribna-kremaciya»](http://hromadske.ua/posts/u-moz-poyasnili-yakimi-mayut-buti-pohoroni-pomerlih-vid-covid-19-ta-chi-potribna-kremaciya) та низки інших статей щодовідмов у кремації тіл померлих, причиною смерті яких став COVID-19, підтверджений ПЛР-тестуванням, Харківським крематорієм, Відділенням ініційовано отримання відповідної інформації у КП «РИТУАЛ» ХМР.
 - (44) Листом від 08.04.2021 № 89 (вх. від 12.04.2021 № 2066) КП «РИТУАЛ» ХМР повідомило, що протягом 2020 року та січня-квітня 2021 року кремація тіл померлих, причиною смерті яких став COVID-19, підтверджений ПЛР-тестуванням, не здійснювалася у зв'язку із наступним.
 - (45) Пункт 9 Тимчасових рекомендацій щодо безпечного поводження з тілами померлих осіб з підозрою або підтвердженням коронавірусної хвороби (COVID-19), затверджених Постановою Головного державного санітарного лікаря України від 27.03.2020 № 4 (в редакції

постанови Головного державного санітарного лікаря України від 04.08.2020 № 44) (надалі – Тимчасові рекомендації) містить положення щодо підготовки тіла померлої особи до поховання чи кремації, зокрема, тіла померлих мають бути оброблені дезінфекційним розчином та при надмірному утворенні рідини тіло померлого може бути поміщено в герметичний пакет-мішок.

- (46) Відповідно до Звіту з науково-дослідної роботи «Експертного висновку про вплив на процес спалювання та самі кремаційні печі харківського крематорію синтетичних полімерних матеріалів (поліетилен та його модифікації), синтетичних тканин, ДСП та ДВП» (надалі – Звіт), складеного авторами Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, використання кремаційних печей Харківського крематорію для спалювання поліетилену та його аналогів категорично заборонено. Оскільки ці печі не мають необхідних особливостей для безпечного проведення таких процесів. Порушення технологічного процесу може:
- привести до виходу з ладу пічного обладнання (дострокового ремонту та заміни деталей конструкції);
 - процес термічного розкладання полімеру в неналежних умовах (наявні печі не забезпечують температур для повного знешкодження продуктів згоряння поліетилену) супроводжується значними викидами канцерогенних токсичних речовин, які будуть значно перевищувати встановлені законодавством норми, тому є екологічно небезпечним і може суттєво погіршити екологічний стан довкілля.
- (47) Отже, здійснення кремації тіл померлих, причиною смерті яких став COVID-19, підтверджений ПЛР-тестуванням, в герметичних пакетах-мішках призводить до псування кремаційних печей, оскільки вони не мають необхідних конструкційних особливостей для спалювання поліетилену.
- (48) Втім, пункт 9 Тимчасових рекомендацій носить не обов'язковий, а рекомендаційний характер. А отже, при не надмірному утворенні рідини тіло померлого можна не поміщати в герметичний пакет-мішок.
- (49) Тобто, у КП «РИТУАЛ» ХМР відсутні підстави для відмови особам, що зобов'язалися поховати померлого, у здійсненні кремації тіл померлих, причиною смерті яких став COVID-19, підтверджений ПЛР-тестуванням.
- (50) Крім того, Звіт не містить посилання на відповідні нормативно-правові акти, що використовувалися авторами Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова при його складенні.
- (51) Слід зазначити, що попит споживачів на послугу з кремації тіл померлих зростає у порівнянні з послугою поховання та підпоховання

померлих в існуючу могилу, у землю. Так, зазначене підтверджується динамікою наданих КП «РИТУАЛ» ХМР послуг (Таблиця № 1).

Таблиця № 1

Період (місяць, рік)	Послуги з поховання та підпоховання померлих в існуючу могилу, у землю, кількість	Послуга з кремації тіл померлих, кількість
Січень 2020 року	445	951
Лютий 2020 року	456	964
Березень 2020 року	408	1005
Квітень 2020 року	408	1058
Травень 2020 року	483	995
Червень 2020 року	470	1118
Липень 2020 року	534	988
Серпень 2020 року	602	686
Вересень 2020 року	598	1066
Жовтень 2020 року	739	1417
Листопад 2020 року	775	1251
Грудень 2020 року	735	1389
Січень 2021 року	573	1243
Лютий 2021 року	624	1071
Березень 2021 року	746	1306
Квітень 2021 року	1001	1217
Травень 2021 року	824	1080

Крім того, вартість послуги з кремації тіл померлих є значно дешевшою у порівнянні з послугою поховання та підпоховання померлих в існуючу могилу, у землю, а отже є більш привабливою для споживача. За інформацією, наданою КП «РИТУАЛ» ХМР листом від 07.06.2021 № 186 (вх. від 07.06.2021 № 3334), середня вартість послуги з кремації тіл померлих у 2020 році становила – 3 322,80 (три тисячі триста двадцять дві) гривні 80 копійок, у період з січня 2021 року по травень 2021 року становила – 3 390,16 (три тисячі триста дев'яносто) гривень 16 копійок. Середня вартість послуг поховання та підпоховання померлих в існуючу могилу, у землю у 2020 році становила – 6 097,82 (шість тисяч дев'яносто сім) гривень 82 копійки, у період з січня 2021 року по травень 2021 року становила – 6 724,12 (шість тисяч сімсот двадцять чотири) гривні 12 копійок.

Тобто, середня вартість послуги з кремації тіл померлих дешевша від вартості послуг поховання та підпоховання померлих в існуючу могилу, у землю, більш ніж на 50 %.

- (52) Отже, враховуючи, що середня вартість послуги з кремації тіл померлих у порівнянні з середньою вартість послуг поховання та підпоховання померлих в існуючу могилу, у землю є майже у двічі дешевшою, то для значної кількості споживачів ця обставина може бути визначальним критерієм при виборі способу поховання.
- (53) Листом від 08.04.2021 № 89 (вх. від 12.04.2021 № 2066) КП «РИТУАЛ» ХМР повідомило, що протягом 2020 року та січня-квітня 2021 року ними було здійснено 16 508 кремацій померлих осіб.

5. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕНОГО ОПИТУВАННЯ

- (54) З метою з'ясування думки потенційних споживачів щодо взаємозамінності товарів (товарних груп), а саме: послуг з кремації тіл померлих та послуг поховання (підпоховання) в існуючу могилу, у землю, Відділенням проведено опитування респондентів на офіційному вебсайті Антимонопольного комітету України «www.amc.gov.ua» та на сторінці Відділення в соціальній мережі «Facebook». Загальна кількість опитаних респондентів – 59.

За результатами проведеного опитування встановлено:

- 39 % респондентів у разі смерті близької їм людини обрали б кремацію; 61 % поховання (підпоховання) в існуючу могилу, у землю;
 - визначальними критеріями при виборі виду поховання для респондентів є, зокрема, вартість, традиції, власні переконання;
 - для 87 % респондентів при виборі виду поховання шляхом кремації визначальною є вартість такої послуги;
 - для 91 % респондентів при виборі виду поховання шляхом поховання (підпоховання) в існуючу могилу, у землю не є вартість такої послуги.
- (38) Отже, враховуючи вищенаведені результати опитування, для потенційних споживачів під час можливого здійснення поховання важливими є традиції поховання в залежності від віросповідання, волевиявлення померлих осіб, а також вартість поховання.

Тому, обираючи поховання шляхом саме кремації, особи, що зобов'язалися поховати померлого виконують волевиявлення померлого, слідує традиціям у залежності від віросповідання та обирають кремацію, як більш бюджетний спосіб поховання.

6. ВИСНОВКИ ВІДДІЛЕННЯ

- (55) Завдяки монопольній владі КП «РИТУАЛ» ХМР на ринку ритуальних послуг, зокрема, послуги з кремації тіл померлих, мало змогу відмовляти у здійсненні поховання шляхом кремації фізичним особам,

що зобов'язалися поховати померлих, причиною смерті яких став COVID-19, підтверджений ПЛР-тестуванням, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.

- (56) Крім того, особи, які зобов'язалися поховати померлого шляхом кремації, залишаються незахищеними за відсутністю конкуренції на ринку ритуальних послуг, зокрема, послуги з кремації тіл померлих.
- (57) Такі дії КП «РИТУАЛ» ХМР були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку ритуальних послуг, зокрема, послуги з кремації тіл померлих, адже в такому випадку споживачі цих послуг мали б можливість обрати між кількома ритуальними службами, які надають ритуальні послуги, зокрема послуги з кремації тіл померлих, і у разі відмови надання послуги з кремації тіл померлих, обрали б іншу ритуальну службу.
- (58) Таким чином, дії КП «РИТУАЛ» ХМР, які полягають у безпідставній відмові здійснити поховання шляхом кремації фізичним особам, що зобов'язалися поховати померлих, причиною смерті яких став COVID-19, підтверджений ПЛР-тестуванням, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополією (домінуючим) становищем на ринку надання ритуальних послуг, передбачених Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, затверджених Наказом Держжитлокомунгоспу України від 19.11.2003 № 193, зокрема, послуг з кремації тіл померлих, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи викладене, керуючись пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «РИТУАЛ» ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи – 03354394) такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Припинити дії, які полягають у безпідставній відмові здійснити поховання шляхом кремації фізичним особам, що зобов'язалися поховати померлих, причиною смерті яких став COVID-19, підтверджений ПЛР-тестуванням та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною

першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання ритуальних послуг, передбачених Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, затверджених Наказом Держжитлокомунгоспу України від 19.11.2003 № 193, зокрема, послуг з кремації тіл померлих, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. Про виконання рекомендацій повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (місто Харків, Держпром, 6 під'їзд, 1 поверх, кімната 35) **в 10-денний строк з дня отримання рекомендацій.**

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особою, якій вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова колегії:

Юрій ГЛАДИК